

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ управління
Державної служби якості освіти
у Миколаївській області
01 вересня 2023 року №01-11/25

ПРОГРАМА моніторингу доступності дошкільної освіти

Загальні положення

Дошкільна освіта - перша ланка системи безперервної освіти, що закладає підґрунтя розвитку особистості дитини, є передумовою її самореалізації в подальшому навчанні та розвитку впродовж життя. Відповідно до Міжнародної класифікації стандартів освіти (ISCED), нульовий рівень освіти - рання дитяча освіта - охоплює два стратегічно важливі періоди: ранній вік (від одного року до трьох років) та дошкільний вік (від трьох до шести-семи років).

Доступна якісна дошкільна освіта у світі розглядається як інвестиція держави у людський капітал та суспільство сталого розвитку. Забезпечення широкого доступу до якісної дошкільної освіти також є можливістю вирішення питання ефективнішої участі жінок на ринку праці.

Здобуття дошкільної освіти у різних формах її організації є вкрай важливим для дітей відповідного віку, оскільки створює сприятливі умови для формування необхідних базових якостей особистості, компетентностей, вмінь та навичок, що забезпечує підґрунтя для подальшого успіху дитини, її гармонійного розвитку та плавного переходу до здобуття наступного рівня освіти.

Дослідження свідчать, що діти, які отримали якісну дошкільну освіту, мають кращі результати з читання у початковій школі та з математичної компетентності в підлітковому віці, а також більше можливостей для самореалізації та саморозвитку в дорослому житті.

Відсутність доступу до дошкільної освіти може вплинути на їх майбутнє навчання та життєві можливості. Забезпечення рівного доступу до дошкільної освіти є важливим аспектом соціальної рівності. Відсутність рівних умов для всіх дітей може призвести до соціальної відмінності та нерівності у майбутньому. Аналіз статистичних даних може підтвердити наявність проблеми доступності дошкільної освіти. Висока доступність до дошкільної освіти може позитивно вплинути на розвиток регіону. Діти, які отримують якісну дошкільну освіту, стають більш успішними у майбутньому, що сприяє економічному та соціокультурному розвитку області. Дослідження доступності дошкільної освіти може виявити проблеми, пов'язані з якістю освітніх послуг. Недостатній доступ до закладів може вплинути на перевантаженість груп, недостатньої кваліфікації педагогічного персоналу, обмеженість ресурсів та матеріалів.

Врахування цих аспектів допомагає обґрунтувати важливість дослідження доступності дошкільної освіти та виявити проблеми, які потребують уваги та вдосконалення. Результати дослідження можуть служити основою для розробки політик та стратегій забезпечення рівного доступу до якісної дошкільної освіти для всіх дітей.

Моніторингове дослідження доступності дошкільної освіти допомагає зрозуміти стан системи дошкільної освіти та виявити ті аспекти, які потребують уваги та поліпшень для забезпечення рівних можливостей отримати якісну освіту для всіх дітей. Це важливий крок у створенні справедливого та рівноправного освітнього середовища.

Мета моніторингу: виявити та відстежити тенденції щодо забезпечення доступності дошкільної освіти.

Відповідно до мети визначено завдання моніторингового дослідження :

- 1) проаналізувати забезпечення доступності дошкільної освіти;
- 2) визначити політики та механізми щодо забезпечення рівного доступу до дошкільної освіти;
- 3) виявити чинники, які перешкоджають забезпеченню доступності дошкільної освіти;
- 4) розробити рекомендації за результатами моніторингового дослідження.

Об'єкти моніторингу:

інформація про форми здобуття дошкільної освіти та заклади, що її забезпечують (мережа закладів дошкільної освіти різних форм власності, статистичні показники щодо кількості місць, груп, здобувачів освіти, кількості дітей, що мешкають на певній території; черга на зарахування);

матеріально-технічні умови здійснення освітньої діяльності в частині забезпечення архітектурної доступності, універсального дизайну та безпеки учасників освітнього процесу;

документація засновників закладів дошкільної освіти (прийняті рішення);

перешкоди, які можуть ускладнювати доступність дошкільної освіти.

II. Суб'єкти моніторингового дослідження

1. Суб'єктом , що проводить моніторинг, є управління Державної служби якості освіти у Миколаївській області

2. Учасники дослідження:

- 1) керівники закладів дошкільної освіти

- 2) педагогічні працівники;
- 3) батьки, інші законні представники здобувачів освіти.

III. Індикатори

Забезпечення доступу до дошкільної освіти

- перелік форм здобуття дошкільної освіти, які реалізуються;
- кількість закладів, які забезпечують здобуття дошкільної освіти (за видами, типами, формою власності);
- питома вага закладів дошкільної освіти, які фактично надають освітні послуги;
- питома вага кількості дитячих місць у закладах дошкільної освіти у загальній чисельності дитячого населення;
- відсоток дітей дошкільного віку, охоплених тією чи іншою формою здобуття дошкільної освіти, визначеною частиною п'ятою статті 9 Закону України «Про дошкільну освіту» (у розрізі вікових груп, типу місцевості);
- укомплектованість закладів дошкільної освіти, наповнюваність груп;
- наявність черги на зарахування до закладу дошкільної освіти;
- оцінка батьками забезпечення доступності дошкільної освіти.

Політики та механізми забезпечення доступу до дошкільної освіти:

- створення додаткових місць у функціонуючих закладах дошкільної освіти, відкриття нових закладів, реорганізації закладів освіти із створенням дошкільних відділень, реконструкції закладів, відновлення діяльності закладів дошкільної освіти, що тривалий час використовувалися не за призначенням;
- урізноманітнення інституційних форм здобуття дошкільної освіти шляхом відкриття ЗДО у пристосованих приміщеннях, утворення мобільних (пересувних) центрів, відкриття груп короткотривалого перебування якомога ближче до місця проживання дітей тощо;
- кількість виданих ліцензій на надання освітніх послуг на рівні дошкільної освіти підприємцям, юридичним особам приватного права або їх структурним підрозділам;
- запровадження електронної реєстрації до закладів дошкільної освіти;
- визначення за потреби правил зарахування до закладів дошкільної освіти, встановлення пільг, у тому числі права на першочергове зарахування, для різних категорій і груп;

- визначення за потреби та у випадках, передбачених законодавством, норм наповнюваності груп;
- організація підвезення здобувачів освіти, які цього потребують, до закладу дошкільної освіти та у зворотному напрямку;
- забезпечення безпечних умов (зокрема, наявність укриттів);
- забезпечення архітектурної доступності будівель і приміщень, у тому числі шляхом розумного пристосування, універсального дизайну;
- створення інклюзивних груп;
- запровадження раціональних і гнучких форм організації освітнього процесу.

Чинники, що перешкоджають доступу до дошкільної освіти:

- відсутність закладу дошкільної освіти поруч з місцем проживання;
- обмежена кількість установ, що надають послуги догляду та розвитку для дітей (крім дитячих садків) на території проживання;
- відсутність місць у закладі дошкільної освіти;
- відсутність архітектурної доступності (відсутність пандусу, наявність високих порогів, ліфтів, підйомників тощо);
- відмова у зарахуванні у зв'язку з відсутністю належних умов для дитини з особливими освітніми потребами;
- відсутність можливості отримати в дитячому садочку послуги логопеда, реабілітолога, психолога;
- режим роботи не відповідає потребам;
- відсутні будь-які форми підтримки батьків і дітей у разі, якщо заклад не функціонує;
- заклад дошкільної освіти не функціонує у зв'язку із відсутністю належних умов для безпеки учасників освітнього процесу;
- незрозумілий порядок зарахування до закладу дошкільної освіти, зокрема, переліку пільг для першочергового зарахування;

III. Вид моніторингу

Зовнішній, регіональний

IV. Методи, принципи

1. Методи проведення моніторингу:

- анкетування батьків, педпрацівників;
- інтерв'ювання керівників закладів дошкільної освіти;
- фокус групове інтерв'ю;

- аналіз документації (рішень) засновників;
- аналіз статистичних даних про діяльність закладів дошкільної освіти за встановленими формами звітності та оперативної інформації.

2. Принципи, відповідно до яких проводиться моніторинг:

- 1) об'єктивність;
- 2) відповідність меті;
- 3) системність;
- 4) сприйняття громадськістю;
- 5) відкритість деперсоніфікованих результатів, а також інформації про показники на регіональному рівні;
- 6) закритість інформації про показники на локальному (щодо груп, закладів освіти, міст, сіл і селищ, районів) рівні;
- 7) інформативність результатів для різних категорій споживачів.

V. Цикли моніторингу та основні етапи проведення

1. Моніторинг проводиться періодично за такими циклами:

I цикл — 2023;

II цикл – 2024 рік;

III цикл – 2025 рік

2. Основні етапи проведення моніторингу

- планування та підготовка моніторингу (формулювання проблеми; визначення мети та завдань моніторингу; розрахунок і формування вибірки);
- розробка Програми та інструментарію;
- проведення дослідження (відповідно до методів, визначених у пункті 1 розділу IV, із залученням учасників дослідження, визначених у пункті 2 розділу II цієї Програми);
- збір та оброблення результатів моніторингу;
- аналіз та інтерпретація результатів моніторингу;
- оприлюднення звітів про результати моніторингу;
- оприлюднення рекомендацій за результатами моніторингу.

VI. Інструменти що будуть застосовані під час моніторингу

1. Анкети: застосування стандартизованих або налаштованих анкет, створених з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій, які дозволяють зібрати відповіді від різних учасників, таких як батьки, педагогічні працівники, керівництво закладів щодо доступності та

якості дошкільної освіти.

2. Опитувальник для проведення структурованих або напівструктурованих інтерв'ю з різними учасниками системи дошкільної освіти.

3. Таблиці для збору та аналізу статистичних, кількісних даних, створені за допомогою програми Excel.

VII. Визначення результатів моніторингу

1. Обробка та узагальнення результатів моніторингу здійснюється на основі:

1) даних опитування;

2) статистично-математичної обробки результатів анкетування;

3) опрацювання статистичних і кількісних даних, вивчення документації.

2. Інформування про результати моніторингу здійснюється шляхом оприлюднення інформаційно-аналітичних звітів на офіційному сайті Служби.

**Графік проведення моніторингу та узагальнення його результатів
у 2023 році**

№	Заходи	Відповідальні	Строки виконання
1.	Анкетування батьків, педагогічних працівників	Управління Державної служби якості освіти у Миколаївській області	31.10.2023
2.	Інтерв'ювання керівників закладів освіти	Управління Державної служби якості освіти у Миколаївській області	30.11.2023
4	Збір та узагальнення статистичних і кількісних даних	Управління Державної служби якості освіти у Миколаївській області	31.10.2023
5.	Аналіз та узагальнення результатів	Управління Державної служби якості освіти у Миколаївській області	29.12.2023
6.	Оприлюднення звіту і рекомендацій за результатами I етапу	Управління Державної служби якості освіти у Миколаївській області	29.12.2023

**Графік проведення моніторингу та узагальнення його результатів
у 2024 році**

№	Заходи	Відповідальні	Строки виконання
1.	Анкетування батьків, педагогічних працівників	Управління Державної служби якості освіти у Миколаївській області	31.10.2024
2.	Інтерв'ювання керівників закладів освіти	Управління Державної служби якості освіти у Миколаївській області	29.11.2024
4.	Збір та узагальнення статистичних і кількісних даних	Управління Державної служби якості освіти у Миколаївській області	30.09.2024
5.	Аналіз та узагальнення результатів II етапу	Управління Державної служби якості освіти у Миколаївській області	31.12.2024
6.	Оприлюднення звіту і рекомендацій за результатами II етапу	Управління Державної служби якості освіти у Миколаївській області	31.12.2024

**Графік проведення моніторингу та узагальнення його результатів
у 2025 році**

№	Заходи	Відповідальні	Строки виконання
1.	Анкетування батьків, педагогічних працівників	Управління Державної служби якості освіти у Миколаївській області	31.10.2025
2.	Інтерв'ювання керівників закладів освіти	Управління Державної служби якості освіти у Миколаївській області	28.11.2025
4.	Збір та узагальнення статистичних і кількісних даних	Управління Державної служби якості освіти у Миколаївській області	30.09.2025
5.	Аналіз та узагальнення результатів III етапу	Управління Державної служби якості освіти у Миколаївській області	31.10.2025
6.	Оприлюднення звіту і рекомендацій за результатами III етапу	Управління Державної служби якості освіти у Миколаївській області	28.11.2025
7.	Оприлюднення узагальненого звіту і рекомендацій за результатами моніторингу	Управління Державної служби якості освіти у Миколаївській області	31.12.2025

В.о. начальника відділу моніторингу,
взаємодії з органами місцевого
самоврядування та позапланового контролю

Олена Яковлева